

Naar saadanne Tanker er blevet fremsat, er de oftest blevet mødt med heftig Modstand, og det hyppigst anvendte Argument har gerne været, at man derved vilde gaa Glip af den Værdi, som ligger i Sygekassernes Selvstyre og Medlemmernes aktive Interesse i den mest effektive og sparsommelige Administration. Det samme Argument har været anvendt i England, og Harris finder da ogsaa Anledning til at gøre op med det, idet han hævder, at det navnlig i en tvungen Forsikring som den engelske vilde være for meget at vente, at en større Del af de forsikrede skulde interessere sig synderligt for en saa relativt begrænset Problemkreds som Sygeforsikringen, og at Medlemmernes fuldstændige Ligegyldighed længe har været et anerkendt Faktum. I Danmark var Sygeforsikringen som bekendt fra Begyndelsen ganske frivillig og har endnu bevaret visse Træk af Frivillighed, saaledes at man her paa Forhaand kunde vente større Interesse for Ledelsen af Kassernes Arbejde. Man kan da heller ikke nægte, at Sygekassernes Selvstyre tidligere har haft betydelig Værdi derved, at det har medvirket til at opdrage Befolkningen til at varetage sine egne Interesser, og ikke helt faa betydelige Politikere har gjort deres første Erfaringer inden for Sygekassebevægelsen. Men efterhaanden som mange Kasser er vokset til enorme Størrelser, Tvangsmomentet har bredt sig, og Sygekassernes Virksomhed er lagt i fastere Rammer af Lovgivningen, er ogsaa Medlemmernes Interesse svundet ind, og det er nu et Særsyn selv i de mindste Kasser, hvis der møder mere end en 15—20 pCt. af Medlemmerne til en Generalforsamling, og det hyppigste er en Mødeprocent paa mindre end 5. Naar Interessen blandt Medlemmerne er saa ringe, har Argumentet om Selvstyre kun ringe Slagkraft over for Kravet om en Rationalisering af Sygeforsikringens Administration. En anden Ting er, at det utvivlsomt vilde være af Værdi at bevare »Sygekassedemokratiet«; men dette kræver, at man skaber et nyt Indhold til de slet udfyldte Rammer ved at give Sygekasserne i deres rationaliserede Skikkelse helt nye Opgaver f. Eks. med den forebyggende Lægegerning, Sygehusvæsenet m. m.; men Mulighederne for Gennemførelse heraf vil det føre for vidt at komme ind paa i denne Forbindelse.

Ogsaa paa andre Punkter kunde det være fristende at drage Paralleller mellem engelske og danske Forhold og se, om Kritikken kunde overføres paa den danske Sygeforsikring — dette gælder saaledes Spørgsmaalet om Forholdet mellem Præmier og Ydelser i forskellige Kasser; men da man herved vilde fjerne sig ret stærkt fra de Problemer, som maa antages i første Række at have Interesse for dette Tidsskrifts Læsere, skal jeg afstaa fra at komme ind herpaa.

Poul Winding.

R. G. Hawtrey: Bretton Woods for Better or Worse. Longmans, Green and Co. London 1946. 142 Sider.

Den berømte engelske Nationaløkonom Hawtrey har udsendt en lille Bog om Bretton Woods. Paa Baggrund af en kortfattet pengepolitisk Historie siden Guldfodens Oprettelse foretager Forfatteren en kritisk Gennemgang af Bestemmelserne for den internationale Valutafond. Forfatteren er paa alle Punkter overordentlig kritisk. Det nye internationale Valutasytem har ingen Bestemmelser, der tilrettelægger en international Konjunkturpolitik

Naar saadanne Tanker er blevet fremsat, er de oftest blevet mødt med heftig Modstand, og det hyppigst anvendte Argument har gerne været, at man derved vilde gaa Glip af den Værdi, som ligger i Sygekassernes Selvstyre og Medlemmernes aktive Interesse i den mest effektive og sparsommelige Administration. Det samme Argument har været anvendt i England, og Harris finder da ogsaa Anledning til at gøre op med det, idet han hævder, at det navnlig i en tvungen Forsikring som den engelske vilde være for meget at vente, at en større Del af de forsikrede skulde interessere sig synderligt for en saa relativt begrænset Problemkreds som Sygeforsikringen, og at Medlemmernes fuldstændige Ligegyldighed længe har været et anerkendt Faktum. I Danmark var Sygeforsikringen som bekendt fra Begyndelsen ganske frivillig og har endnu bevaret visse Træk af Frivillighed, saaledes at man her paa Forhaand kunde vente større Interesse for Ledelsen af Kassernes Arbejde. Man kan da heller ikke nægte, at Sygekassernes Selvstyre tidligere har haft betydelig Værdi derved, at det har medvirket til at opdrage Befolkningen til at varetage sine egne Interesser, og ikke helt faa betydelige Politikere har gjort deres første Erfaringer inden for Sygekassebevægelsen. Men efterhaanden som mange Kasser er vokset til enorme Størrelser, Tvangsmomentet har bredt sig, og Sygekassernes Virksomhed er lagt i fastere Rammer af Lovgivningen, er ogsaa Medlemmernes Interesse svundet ind, og det er nu et Særsyn selv i de mindste Kasser, hvis der møder mere end en 15—20 pCt. af Medlemmerne til en Generalforsamling, og det hyppigste er en Mødeprocent paa mindre end 5. Naar Interessen blandt Medlemmerne er saa ringe, har Argumentet om Selvstyre kun ringe Slagkraft over for Kravet om en Rationalisering af Sygeforsikringens Administration. En anden Ting er, at det utvivlsomt vilde være af Værdi at bevare »Sygekassedemokratiet«; men dette kræver, at man skaber et nyt Indhold til de slet udfyldte Rammer ved at give Sygekasserne i deres rationaliserede Skikkelse helt nye Opgaver f. Eks. med den forebyggende Lægegerning, Sygehusvæsenet m. m.; men Mulighederne for Gennemførelse heraf vil det føre for vidt at komme ind paa i denne Forbindelse.

Ogsaa paa andre Punkter kunde det være fristende at drage Paralleller mellem engelske og danske Forhold og se, om Kritikken kunde overføres paa den danske Sygeforsikring — dette gælder saaledes Spørgsmaalet om Forholdet mellem Præmier og Ydelser i forskellige Kasser; men da man herved vilde fjerne sig ret stærkt fra de Problemer, som maa antages i første Række at have Interesse for dette Tidsskrifts Læsere, skal jeg afstaa fra at komme ind herpaa.

Poul Winding.

R. G. Hawtrey: Bretton Woods for Better or Worse. Longmans, Green and Co. London 1946. 142 Sider.

Den berømte engelske Nationaløkonom Hawtrey har udsendt en lille Bog om Bretton Woods. Paa Baggrund af en kortfattet pengepolitisk Historie siden Guldfodens Oprettelse foretager Forfatteren en kritisk Gennemgang af Bestemmelserne for den internationale Valutafond. Forfatteren er paa alle Punkter overordentlig kritisk. Det nye internationale Valutasytem har ingen Bestemmelser, der tilrettelægger en international Konjunkturpolitik

til Stabilisering af Verdens Pengeværdi; men tvinger derimod Medlemsstaterne til at opgive deres Frihed med Hensyn til deres Selvbestemmelse af Valutakurserne. Hvis der skulde være nogen fornuftig Mening i Systemet, maatte England og U.S.A. enes om en fælles Kreditpolitik, der kunde modvirke Konjunktursvingningerne. Kan de ikke det, bør England selvstændigt føre en saadan Politik og, hvis det er nødvendigt, melde sig ud af den internationale Valutafond.

For den, der har noget Kendskab til Hawtreys hidtidige Forfatterskab, er der ikke meget overraskende i hans Kritik og Konklusioner, men hvis man ikke samtidig deler Hawtreys Vurdering af Kreditpolitikens afgørende Virkninger paa Konjunkturudviklingen, opgiver man ikke helt at tro paa, at der i den internationale Valutafond kan ligge et maaske mindre og noget usikkert, men dog et Skridt i den rigtige Retning mod Maalet — som maa være et internationalt Valutasytem.

Det er udmærket Tankegymnastik at arbejde den lille Bog igennem.

Niels Banke.

Johan Røssel: Aktuelle Eksport og Import Problemer. Udgivet paa Foranledning af Sammenslutningen af 1945 af yngre Fabrikanter, Importører og Eksportører i Danmark. Jul. Gjellerups Forlag, København 1947. 86 Sider + 7 Bilag.

Naar en Bog paa Omslaget angives at have Bud til »alle, der ønsker at være orienteret i Restriktionstidens Problemer inden for Udenrigshandelen« og »bør findes i enhver Forretningsmands Reol«, ligesom den skal være af »uvurderlig Hjælp« »for den unge Erhvervsdrivende, der første Gang tænker paa at drive Handel paa Udlandet«, kan dette Tidsskrift ikke forbigaa den helt i Tavshed.

Til Læsernes Orientering bør det siges, at Bogen ikke indeholder »Problemer«, endsige deres Løsning, og kun i meget forsigtig Mening kan betragtes som Hjælp og Vejledning. Hvad der skulde kunne berettigge til Titlen »Aktuelle Eksport- og Importproblemer«, er samlet paa Bogens 4—5 første Sider (der ogsaa i Indholdsfortegnelsen anføres som »Eksport- og Importproblemer«, men mangler denne Overskrift i Teksten), hvor en Række politiske Maximer og økonomiske Profetier søger at erstatte Mangelen paa facts og Problemstillinger. Forfatteren gør her op med »Liberalismen«, »de overmægtige Organisationer« og »Bevillingssystemet« paa en Maade, der næppe kan gavne den Sag, som han gør sig til Talsmand for: »Tilførsel af frisk Blod til Næringslivet«. For blot at tage et Eksempel: Forfatteren kræver Adgang for nye Virksomheder i Udenrigshandelen og anfører nogle Tal for Importvolumet (»Et Firmas Importret og Eksportret er som bekendt (!) afhængig af Firmaets Import i visse bestemte Basisaar«) sammenlignet med før Krigen (Tal, der urekfleteret iøvrigt nærmest maatte betinge en Indskrænkning af Importørtallet). Men han anfører ikke Antallet af Bevillingshavere, Importørernes Funktioner og Risici, lige saa lidt som han forsøger en principiel Stillingtagen til de forskellige Forsøg, der er gjort for at gøre Systemet smidigere, bl. a. den i denne Forbindelse interessante Metervare-